

Informe jurídic del Plec de clàusules administratives particulars que regula el contracte de serveis “Treballs de manteniment, conservació, prevenció i reparació de lleres públiques en trams urbans i no urbans. Clau: CTN2600424”

Plantejament

El Departament de Contractació sol·licita l'emissió de l'informe jurídic del Plec de clàusules administratives particulars (PCAP) del contracte especificat a l'encapçalament, d'acord amb l'article 122.7 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014 (LCSP).

Objecte i règim jurídic

El PCAP que es sotmet a informe regula la licitació d'un contracte, descrit a l'apartat A del quadre de característiques, que consisteix en els treballs de manteniment, conservació, prevenció i reparació de lleres públiques en trams urbans i, quan sigui necessari, en trams no urbans per garantir la coherència hidràulica i geomorfològica de les actuacions que tenen per finalitat garantir la capacitat de desguàs i reduir el risc d'inundació.

En el citat apartat s'exposa que aquest és un dels objectius recollits al programa de mesures del vigent Pla de Gestió del Risc d'Inundació del districte de conca fluvial de Catalunya per al període de 2022-2027 (PGRI). Per la seva banda, el Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per aquest mateix període (PGDCFC) preveu que aquestes actuacions podran ser finançades fins al 100% a càrrec de l'ACA (article 82.c de les seves determinacions normatives). Dins l'àmbit de les conques intercomunitàries les actuacions de lleres li corresponen a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) a l'empara de la competència prevista a l'article 8.2.q) del Text refós de legislació en matèria d'aigües de Catalunya (TRLMAC), mentre que en l'àmbit de conques compartides l'ACA exerceix la competència en virtut de l'article 8.2.b) del TRLMAC que faculta l'execució directa o en col·laboració amb altres administracions d'actuacions de prevenció i reparació de danys en domini públic hidràulic derivades d'episodis extrems.

Per la seva banda el Pla Hidrològic Nacional (article 28.4) atribueix les actuacions de protecció del domini públic hidràulic en trams urbans a les administracions competents en urbanisme, sens perjudici de les competències de l'administració hidràulica.

Dins d'aquest marc competencial l'ACA publica la Resolució TER/1611/2025, de 5 de maig, per la qual es fa públic l'Acord del consell d'administració pel qual s'aproven les bases reguladores d'una línia de subvencions adreçades als ens locals per a l'execució d'actuacions de manteniment i conservació de lleres públiques en trams urbans del districte de conca fluvial de Catalunya, que comprèn també la part catalana de les conques compartides. Les convocatòries derivades d'aquestes bases s'aproven per Resolució

TER/2985/2025, de 29 de juliol. La modalitat a) d'aquesta línia de subvencions permet a l'ACA assumir l'execució directa de les actuacions, es tracta d'una ajuda en espècie, que d'acord amb la disposició addicional cinquena de la Llei 38/2003, General de Subvencions se sotmet a la normativa sobre contractació de les administracions públiques. La present licitació es promou per poder materialitzar l'execució d'aquestes actuacions en compliment de la normativa de subvencions, incorporant-se també en el contracte licitat les actuacions en lleres de trams no urbans que tot i no formar part de la línia de subvencions són necessàries per garantir la continuïtat fluvial de les intervencions en trams urbans.

Es tracta d'un contracte que s'executa en el marc competencial exposat i que s'encabeix en la definició que l'article 17 de la LCSP preveu per a la tipologia contractual de serveis i es justifica la insuficiència de personal especialitzat per executar el contracte amb mitjans propis d'acord amb l'article 116 de la LCSP.

Seguint les previsions de la LCSP de diversificar la concurrència s'ha previst la divisió del contracte en set lots seguint el criteri de les diferents demarcacions territorials en què s'organitza l'ACA. Lot 1 (Girona), lot 2 (Tordera-Besòs), lot 3 (Llobregat-Foix), lot 4 (Tarragona), lot 5 (Lleida – Ponent), lot 6 (Lleida – Pirineus) i lot 7 (Terres de l'Ebre). El detall tècnic es recull en els Plecs de prescripcions tècniques particulars (PPTP), un per cadascun dels lots. Així mateix es consigna el CPV que identifica l'objecte del contracte (CPV 77314000-4, corresponent a serveis de manteniment de terrenys). Els licitadors poden presentar oferta per qualsevol dels lots tot i que només poden ser adjudicataris d'un màxim de dos lots. D'acord amb l'article 99 de la LCSP s'estableixen les regles d'adjudicació en cas d'empat preveient-se el sorteig com a regla final en cas que l'aplicació de les altres no permeti el desempat.

El contracte té un valor estimat de 6.193.094,83€ (més IVA) calculat d'acord amb les previsions de l'article 101.12 de la LCSP per a les adjudicacions simultànies de contracte per lots separats, i està subjecte a regulació harmonitzada en aplicació dels articles 17, 22, 101.2 de la LCSP.

De conformitat amb l'article 9.3 del TRLMAC, el contracte té naturalesa administrativa i és d'aplicació el règim jurídic establert a la LCSP, essent l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu el competent per resoldre les qüestions litigioses entre les parts.

Procediment d'adjudicació i tramitació de l'expedient

L'adjudicació del contracte es realitza per tramitació ordinària i mitjançant el procediment d'adjudicació obert previst als articles 156, 157 i 158 de la LCSP.

El procediment de licitació i d'adjudicació es realitza mitjançant l'Eina de Sobre Digital.

D'acord amb la disposició addicional quinzena de la LCSP la tramitació de la licitació comporta la pràctica de les notificacions i comunicacions que en derivin per mitjans exclusivament electrònics, mitjançant el sistema e-NOTUM i la Plataforma de Serveis de Contractació Pública de la Generalitat de Catalunya. Així mateix, d'acord amb la disposició

addicional setzena de la LCSP comporta l'obligació per a les empreses licitadores d'estar inscrites al Registre Electrònic d'Empreses Licitadores (RELI) o en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades del Sector Públic.

Contingut del Plec de clàusules administratives particulars

El contingut del PCAP s'adequa al règim general establert a la LCSP que transposa a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE i a la Guia de redacció de plecs de clàusules administratives particulars de la Junta Consultiva de Contractació Pública.

La clàusula segona, relativa a la necessitat i idoneïtat de la contractació, remet a l'informe justificatiu de la contractació i a l'apartat A del quadre de característiques.

Les dades econòmiques del contracte es contemplen a l'apartat B del quadre de característiques i a la clàusula tercera. D'acord amb la clàusula tercera s'ha pres de referència el conveni col·lectiu vigent de l'ACA per als càlculs dels costos laborals considerats en el contracte, tot i que l'obligació del contractista és la de respectar les condicions laborals del conveni d'aplicació al personal adscrit. El sistema indicat per determinar el preu del contracte és per preus unitaris d'acord amb l'article 102.4 de la LCSP. El contracte té un valor estimat de 6.193.094,83€ (més IVA). Els ajuntaments beneficiaris assumeixen el pagament de l'IVA i "les despeses no elegibles de les actuacions executades en els seus municipis" (que podrien detallar-se per facilitar-ne la seva comprensió) donat que aquests imports no formen part de l'objecte subvencionable, ni del contracte. No es preveuen pròrrogues de contracte ni tampoc modificacions, essent l'import estimat el valor de licitació del contracte que s'ha calculat a partir de la suma dels imports màxims subvencionables dins la modalitat a) que constitueixen un límit màxim de despesa potencial. El pressupost base de licitació inclou l'IVA i té un valor de 7.493.644,74€. S'especifiquen els imports de licitació de cada lot, desglossant l'import subvencionable en trams urbans i l'import en actuacions en trams no urbans imprescindibles (que no forma part de la subvenció però sí del contracte). El detall dels preus unitaris objecte del contracte s'incorpora en el PPTP de cada lot, respecte d'aquests preus els licitadors oferiran una baixa lineal, essent l'import de licitació de cada lot el valor màxim del contracte que es certificarà segons necessitats i preus unitaris adjudicats. Les actuacions de cada lot es relacionen a l'annex 0 del PCAP, indicant-se que són de caràcter estimatiu podent decaure si en el moment d'executar-se resulten innecessàries i substituir-se per d'altres que compleixin amb els requisits de la subvenció. Aquests canvis hauran de ser supervisats pel responsable del contracte qui haurà de vetllar per al compliment de la normativa de contractació pública, especialment, que no es produeixin modificacions contractuals no emparades per la llei. Respecte a l'adequació dels imports i dels seus mètodes de càlcul, i l'ajust a les previsions de l'article 100 de la LCSP s'estarà al que determini l'OCEF al seu informe.

Consta a l'apartat C del quadre de característiques i a l'apartat cinquè de la clàusula tercera que s'han complert tots els tràmits per assegurar l'existència de crèdit per al pagament de l'objecte del contracte, indicant l'import assignat, els exercicis pressupostaris (2026 a 2030), la identificació de l'ordre de cost, el compte comptable al que s'imputarà la despesa i la seva descripció. Es cita en aquest apartat l'acord del consell d'administració que aprova el

compromís de despesa d'exercicis futurs que s'adquireix amb la contractació. Quant a l'adequació del crèdit consignat i el procediment d'aprovació del compromís pluriennal s'estarà a allò que disposi l'OCEF.

L'apartat D del quadre de característiques fixa un termini de durada de quaranta-dos mesos des de la signatura del contracte. La durada comprèn una fase d'execució inicial de divuit mesos comptadors de des de la formalització de l'acta d'inici de cada actuació (havent-se de respectar el període de nidificació d'aus d'entre 15 de març i 15 de juliol). I una fase de repàs i consolidació de vint-i-quatre mesos a partir de l'acta de finalització de l'actuació corresponent. Aquesta darrera fase comprèn dos repassos de dotze mesos cadascun, termini durant el qual tampoc es podrà treballar mentre duri el període de nidificació d'aus.

En aquesta licitació no s'admeten variants.

Tal i com s'especifica a la clàusula onzena i a l'apartat F del quadre de característiques, es presenten tres sobres atès que el plec preveu criteris sotmesos a judici de valor juntament amb criteris d'adjudicació quantificables de forma automàtica. El contingut de cada sobre es detalla a la citada clàusula onzena.

En l'apartat G del quadre de característiques es preveuen els requisits de solvència econòmica i financera, i, tècnica o professional. En relació amb la solvència econòmica i financera, d'acord amb l'article 87.1.a de la LCSP es demana que el volum anual de negocis referit a l'any de major volum dels tres últims conclosos sigui com a mínim per l'import fixat en el PCAP per a cada lot. Es considera que la solvència econòmica fixada és proporcional donat que no supera el màxim permès per la llei que és d'1,5 del valor estimat del contracte. En relació amb la solvència tècnica o professional, d'acord amb l'article 90.1.a) de la LCSP, es demana una relació de treballs realitzats de naturalesa similar a l'objecte del contracte en els darrers tres anys que inclogui import, data i destinatari, i es fixen els imports mínims per a cada lot en aquest apartat G. No es preveu la classificació de serveis com a mitjà alternatiu per acreditar la solvència. Convindria revisar aquesta previsió i analitzar si l'objecte del contracte es pot encabir en alguna de les activitats de conservació i manteniment previstes per al subgrup O-6 de classificació de serveis a l'annex II del Reglament general de la Llei de contractes de les administracions públiques. En cas afirmatiu caldrà regular aquesta classificació en el PCAP com a mètode alternatiu d'acreditació de la solvència tal i com disposa l'article 77.1.b LCSP. L'apartat G3 regula el compromís d'adscripció de mitjans personals que es configura com una obligació essencial en l'annex 9, l'incompliment de la qual serà causa de resolució del contracte. L'equip mínim que caldrà aportar es compon per un delegat del contracte, un tècnic responsable o director tècnic i cinc equips de treball (llevat del lot 1 que n'hauran de ser set). El PCAP, en l'annex 1, incorpora el model de declaració responsable d'aquest compromís. No es requereixen certificats acreditatius del compliment de les normes de garantia de qualitat/gestió mediambiental.

Els criteris d'adjudicació s'especifiquen en l'apartat H del quadre de característiques i depenen d'una pluralitat de criteris qualitatius i econòmics basats en el principi de millor relació qualitat-preu, de conformitat amb l'article 131.2 de la LCSP.

Per a la justificació del sistema de valoració de les proposicions s'aplica la Directriu 1/2020, de 23 de juny de 2020, d'aplicació de fórmules de valoració i puntuació de les proposicions econòmica i tècnica, de la Direcció General de Contractació Pública.

S'indica que la valoració màxima de la qualitat de les ofertes serà de 60 punts sobre un total de 100 per a cada lot. Aquesta valoració té en compte criteris de qualitat sotmesos a judici de valor per a cadascun dels lots de fins a 15 punts (organització del personal). Els criteris automàtics es valoren amb una puntuació màxima de 45 punts i consisteixen en tots els lots en la disponibilitat d'equips de treball extra, disponibilitat per a pretractament temporal, experiència en actuacions en lleres públiques dins l'àmbit del lot i disponibilitat de maquinària especialitzada en la realització dels treballs. Es justifica la vinculació de cada criteri amb l'objecte del contracte d'acord amb l'article 145 de la LCSP. Això no obstant, cal revisar el criteri d'experiència en actuacions similars dins de la zona del lot licitat atès que valora l'experiència de l'empresa licitadora determinada per la llei com a solvència. Es recorda que només es permet l'establiment d'un criteri qualitatiu d'adjudicació referit a la qualificació i experiència del personal adscrit al contracte quan la seva qualitat afecti significativament a la millor execució del contracte (article 145.2 LCSP). Les característiques més favorables de l'empresa licitadora només es poden fixar dins la configuració de la solvència tècnica o professional del contracte, els mitjans d'acreditació de la qual es recorda que són taxats per la llei.

Per a la valoració econòmica de les ofertes s'aplicarà la fórmula que s'indica, la mateixa per a tots els lots, amb una valoració màxima de 40 punts. Respecte la fórmula econòmica emprada s'estarà al que disposi l'OCEF en l'informe de fiscalització corresponent, la qual haurà d'ajustar-se a les previsions de la directriu a dalt citada.

Els licitadors han de presentar la seva oferta de qualitat sotmesa a criteris automàtics mitjançant el model previst a l'annex 2. Quant a l'oferta de qualitat referida als criteris sotmesos a judici de valor s'estarà a les previsions de format, extensió i contingut de l'apartat H del quadre de característiques. I, respecte de l'oferta econòmica s'haurà d'emprar el model incorporat a l'annex 3.

L'apartat I del quadre de característiques preveu els criteris per a la determinació de l'existència de baixes presumptament anormals referits a la globalitat dels criteris d'adjudicació tinguts en compte en aquesta licitació (preu i criteris tècnics qualitatius). La clàusula 14 detalla el procediment contradictori que caldrà seguir en aquests casos un cop classificades les ofertes.

L'apartat J del quadre de característiques indica la documentació específica que haurà de presentar l'empresa proposada com a adjudicatària entre la qual s'hi troba l'acreditació del compromís d'adscripció, la documentació vinculada als criteris d'adjudicació, i l'acreditació de disposició de mitjans en cas que s'hagi integrat la solvència amb mitjans externs. La resta de la documentació s'indica a la clàusula quinzena, la qual incorpora també el procediment regulat a l'article 150 de la LCSP que s'ha de seguir en cas que l'òrgan de contractació, d'ofici o a instància de la mesa de contractació, tingui indicis fonamentats de conductes col·lusòries dels licitadors durant la tramitació del procediment de contractació i que suposarà la suspensió de la licitació fins a la resolució del conflicte.

No s'exigeix garantia provisional d'acord amb l'article 106 de la LCSP, però sí, tal i com disposa l'article 107 LCSP, una garantia definitiva d'un 5% de l'import de licitació atès que el preu del contracte s'ha determinat per preus unitaris. A l'apartat R s'estableix un termini de garantia de tres mesos des de la data de l'acta de recepció de l'actuació corresponent. A la clàusula trenta-setena es preveuen recepcions parcials per a cadascuna de les tres fases contractuals 1. Execució actuació inicial de rehabilitació, adequació o neteja de la llera, 2. Manteniment primer any i 3. Manteniment segon any. Aquestes recepcions no comporten la recepció total del contracte, són necessàries per l'abonament de l'actuació. Així mateix, el termini de garantia de cada actuació comença a comptar a partir de la recepció parcial favorable. La garantia definitiva, que tindrà caràcter únic, es retornarà quan finalitzi el termini de garantia de totes les actuacions del lot corresponen d'acord amb la clàusula trenta-vuitena. Es recomana que es completi la regulació indicant expressament que aquest retorn es farà efectiu un cop formalitzada l'acta de recepció final del contracte.

D'acord amb els articles 122.2 i 202 de la LCSP, l'apartat M del quadre de característiques ha establert una condició especial d'execució de caire mediambiental com és l'obligació de realitzar els desplaçaments de camp utilitzant vehicles amb etiqueta ambiental de la DGT. Es recomana unificar en aquest apartat totes les condicions especials previstes en el PCAP, per citar-ne una, a la clàusula trenta-tresena es recull la condició especial d'observança dels principis ètics i les regles de conducta als que s'ha d'adequar l'activitat del contractista.

No es preveuen causes de modificació del contracte (apartat N del quadre de característiques i clàusula trenta-unena), tot i que es recull la possibilitat de modificar el contracte per causes no previstes sempre i quan es compleixin els requisits de l'article 205 de la LCSP i es tramiti mitjançant el procediment fixat als articles 191 i 207 de la LCSP.

D'acord amb l'article 250.c) de la LCSP es preveu la possibilitat de cessió dels drets i obligacions del contracte a tercers que haurà d'ajustar-se als requisits fixats a la clàusula trenta-quatre de conformitat amb l'article 214 de la LCSP.

L'apartat P del quadre de característiques i la clàusula trenta-cinquena permeten la subcontractació. La celebració dels subcontractes, si és el cas, caldrà que s'ajusti als requisits de l'article 215.2 de la LCSP. Les tasques considerades crítiques que no podran subcontractar-se són les assignades al tècnic responsable o director tècnic. Així mateix, s'estableix l'obligació dels licitadors d'indicar en les seves ofertes les tasques del contracte que es preveuen subcontractar.

D'acord amb l'article 62 de la LCSP s'identifica, en l'apartat U del quadre de característiques, el responsable del contracte amb les funcions detallades a la clàusula vint-i-quatre.

El procediment per a l'aplicació de les penalitats es regula a la clàusula vint-i-tresena. L'òrgan de contractació les aprovarà prèvia proposta raonada del responsable del contracte (cada penalitat imposada no podrà superar el 10% del contracte ni la totalitat de les imposades podrà superar el 50%). Aquesta clàusula es remet a l'annex 7 que regula les penalitats específiques relatives a incompliments defectuosos que afecten al control de

qualitat, per demora en el termini d'execució dels treballs considerant la durada màxima de cada fase (per dia de retard 6,60€ per cada 1.000€ del preu del contracte). Es recorda que les penalitats per demora es regulen a l'article 193 de la LCSP en una proporció diària de 0,60€ per cada 1.000€, havent de justificar-se en l'expedient l'establiment d'unes penalitats diferents atenent a les característiques especials del contracte i a la seva necessitat per una correcta execució contractual. També es fixen penalitats per incompliments parcials d'actuacions urgents i dels compromisos vinculats als criteris d'adjudicació (equips addicionals, disponibilitat de terrenys per al pretractament i de maquinària especialitzada), podent-se resoldre el contracte en cas de reiteració de dos o més incompliments considerat com a incompliment greu del contracte.

Els abonaments a l'empresa adjudicatària s'estableixen a la clàusula vint-i-setena fixant-se pagaments parcials atenent a cadascuna de les tres fases contractuals abans enunciades un cop subscrites les recepcions parcials favorables d'aquestes fases de l'actuació corresponent.

La finalitat del tractament de les dades personals que l'ACA obtingui dels licitadors en el marc del procediment de licitació es detalla a l'annex. A aquestes dades els és d'aplicació la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals. Es fa constar que l'òrgan de contractació és el responsable del tractament de dades personals. I s'indiquen els drets que poden exercir els licitadors en relació amb el tractament de les seves dades personals.

El règim de recursos preveu el recurs especial en matèria de contractació contra els actes que s'esmenten a la clàusula quarantena, el qual és potestatiu, previ o alternatiu al recurs contenciós. I pels actes respecte dels quals no procedeixi aquest recurs es preveu el règim de recursos ordinari.

La jurisdicció contenciosa-administrativa és la competent per resoldre les qüestions litigioses del contracte tot i que es preveu la possibilitat de sotmetre a l'arbitratge la resolució de controvèrsies entre les parts en matèries de lliure disposició en els termes de la Llei 60/2003, d'arbitratge.

Conclusions

S'informa favorablement el Plec de clàusules administratives particulars del contracte de serveis sotmès a informe d'acord amb les observacions efectuades.